Euroopa Parlament
2019-2024

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

2022/0117(COD)

24.5.2023

ARVAMUS

Esitaja: kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

Saaja: õiguskomisjon

ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, milles käsitletakse avalikus elus osalevate inimeste kaitsmist ilmselgelt põhjendamatute või kuritarvituslike hagide eest (üldsuse osalemise vastased strateegilised hagid)
(COM(2022)0177 – C9-0161/2022 – 2022/0117(COD))

Arvamuse koostaja (*): Ramona Strugariu

(*) Kaasatud komisjon – kodukorra artikkel 57

PA_Legam

LÜHISELGITUS

Üldsuse osalemise vastased strateegilised hagid (vaigistuskaebused) ei kujuta endast Euroopa Liidu jaoks uut probleemi. Sellised hagid on Euroopas aina sagedasemaks muutunud, nagu on dokumenteerinud mitmesugused sõltumatud organisatsioonid, kes kõnealust nähtust jälgivad. Pärast Malta uuriva ajakirjaniku Daphne Caruana Galizia mõrvamist 2017. aasta oktoobris on seda teemat rohkem uurima hakatud ja suurenenud on ka sellealane teadlikkus. Daphne Caruana Galizia surma hetkel oli tema vastu algatatud 48 sellist hagi. Niisugused kuritarvituslikud menetlused jätkusid isegi pärast tema surma, kuna need kanti edasi tema perekonnale, põhjustades nende sihtmärkidele tohutut rahalist ja psühholoogilist koormust.

Euroopa üldsuse osalemise vastaste strateegiliste hagide vastase koalitsiooni (CASE) uuringud on näidanud niisuguste hagide arvu pidevat kasvu alates 2016. aastast, kusjuures 2021. aastal suurenes nende arv rohkem kui 400 %. Euroopa üldsuse osalemise vastaste strateegiliste hagide vastase koalitsiooni (CASE) uuringus juhitakse tähelepanu probleemi ulatusele, rõhutades, et ainuüksi Horvaatias oli 2021. aasta aprilliks tuvastatud peaaegu 1000 pooleliolevat meediavastast kohtuasja. Uuringus esitati mitmesuguseid näiteid eri liikmesriikidest, näiteks Poolast, Prantsusmaalt, Itaaliast, Maltalt ja Sloveeniast, rõhutades probleemi Euroopa mõõdet ja vajadust Euroopa ühise lahenduse järele.

Üldsuse osalemise vastased strateegilised hagid võivad olla kas täielikult või osaliselt põhjendamatud hagid. Üldsuse osalemise vastastel strateegilistel hagidel on aga kaks ühist neid määratlevat elementi: kohtumenetluse kuritarvituslik kasutamine ja nende kasutamine seoses üldsuse osalemisega avalikus elus. Üldsuse osalemise vastased strateegilised hagid on seega esitatud muul eesmärgil kui teatava õiguse tegelik kasutamine, teostamine või sellele tuginemine ning nendega pigem püütakse takistada ja piirata üldsuse osalemist avalikus elus või niisuguse tegevuse eest karistada. Kohtusüsteemi kuritarvitusliku kasutamise tõttu ei tekita üldsuse osalemise vastased strateegilised hagid mitte ainult märkimisväärset rahalist ja psühholoogilist kahju nende ohvritele, vaid need piiravad ka teiste kodanike juurdepääsu õigusemõistmisele, koormates kohtusüsteemi üle. Selliseid hagisid iseloomustab sageli ebavõrdne jõuvahekord, kuid mitte alati. Üldsuse osalemise vastaste strateegiliste hagide kuritarvituslikule laadile viitavad ka menetluste rohkus, hagi ebaproportsionaalsus ning venitus- ja pahatahtliku taktika kasutamine. Valitud lähenemisviisiga tahetakse luua selge määratlus, mis hõlmab nii ilmselgelt põhjendamatuid hagisid kui ka hagisid, mis on teataval määral õiguslikult põhjendatud, kuid millel on eespool nimetatud omadused ja mis toovad kaasa õiguste kuritarvitamise.

Üldsuse osalemise vastaste strateegiliste hagide ohvrid võivad olla väga mitmesugused. Ohvrid võivad olla nii füüsilised kui ka juriidilised isikud alates ajakirjanikest ja meediaväljaannetest ning lõpetades aktivistide, toimetajate, inimõiguste kaitsjate ja isegi üksikute eraisikutega. Nende kategooriate ühine punkt on nende osalemine avalikus elus. Üldsuse osalemise vastaseid strateegilisi hagisid võib kasutada otseselt või kaudselt kõigi avalikus elus osalevate isikute vastu ning need võivad olla suunatud ka nende ettevalmistus- või toetustegevustes osalevate isikute vastu. Kõnealune direktiiv peab pakkuma asjakohast kaitset kõikidele sellistele kategooriatele.

Selleks et seda küsimust tõhusalt ja terviklikult käsitleda, tuleb laiendada ka üldsuse avalikus

elus osalemise määratlust, et see hõlmaks lisaks sõna- ja teabevabadusele ka tegevusi, mida viiakse ellu mitmesuguste õiguste kasutamisel. Praktilised olukorrad on näidanud, et määratlus peaks sisaldama mitteammendavat loetelu, mis hõlmab muu hulgas ühinemis- ja kogunemisvabadust ning akadeemilisi vabadusi. Arvestades ajakirjanike ja meediatöötajate vastu suunatud üldsuse osalemise vastaste strateegiliste hagide suurt arvu, on oluline, et meedia mitmekesisus ja meediavabadus oleksid hõlmatud määratlusega, mida kujutab endast avalikku huvi pakkuv küsimus, mis on seotud üldsuse osalemisega avalikus elus.

Selleks et käesolev direktiiv annaks soovitud tulemuse, milleks on kaitsta avalikus elus osalejaid kuritarvituslike kohtuvaidluste eest, tuleb selle sätetes näha ette mitmesugused menetluslikud tagatised, sealhulgas tõhus hagide menetluse algetapis rahuldamata jätmise mehhanism, mis on kättesaadav kas *ex officio* või kostja taotluse alusel. Hagide menetluse algetapis rahuldamata jätmise mehhanismi vastuvõetavuse suhtes ei saa kohaldada rangemat kohustust kui muude menetluslike tagatiste puhul. Direktiiv ei tohi teha vahet üldsuse osalemise vastaste strateegiliste hagide eri kategooriate vahel. Selle saavutamiseks laiendatakse mehhanismi ja see tehakse kättesaadavaks kõigile üldsuse osalemise vastaste strateegiliste hagide ohvritele. Tehakse ettepanek kasutada menetluslike tagatiste ja eelkõige hagide menetluse algetapis rahuldamata jätmise mehhanismi suhtes lähenemisviisi, mis seisneb selles, et loobutakse komisjoni dihhotoomiast ilmselgelt põhjendamatute ja kuritarvituslike hagide vahel.

Et hagide menetluse algetapis rahuldamata jätmise mehhanism oleks tõhus, lasub asjade hindamisel kohtus tõendamiskohustus hagejal. Tehakse ettepanek kasutada lähenemisviisi, mille kohaselt nõutakse hagejalt üksnes hagi aluse iga aspekti esmapilgul faktilise ja õigusliku põhjendatuse (*fumus boni juris*) tõendamist, kui ollakse veendunud, et hagi ei ole kuritarvituslik. See kohustus viib kostja õigused tasakaalu hageja õigustega õiguskaitse kättesaadavusele, kuna loobutakse hagide menetluse algetapis rahuldamata jätmise mehhanismi algsest kättesaadavusest ainult ilmselgelt põhjendamatute hagide korral.

Komisjoni ettepanek on suurepärane esimene samm üldsuse avalikus elus osalemise vastastele kuritarvituslikele kohtuvaidlustele lõpu tegemise suunas ning see on esitatud ajal, mil statistikast nähtub vajadus Euroopa ühise lahenduse järele. Ettepanekus käsitletakse siiski vaid probleemi väikest osa, kuna liidu tasandi pädevus on menetlusõiguse küsimustes piiratud. Seepärast on oluline, et liikmesriigid võtaksid lisameetmeid, mis täiendavad liidu tasandil võetavaid meetmeid. Kõnealuse direktiivi jõustumisel ei tohiks liikmesriigid piirduda nende sätete laiendamisega üksnes piiriülestele tsiviil- ja kaubandusõiguse juhtumitele, vaid nad peaksid laiendama neid ka riigisisestele ja kriminaalõiguse valdkonda kuuluvatele juhtumitele. Samal ajal peaks komisjon pärast läbivaatamisperioodi kaaluma ka võimalust käsitleda üldsuse osalemise vastaste strateegiliste hagidega seotud kriminaalasju asjakohaste õiguslike meetmete abil.

Kõnealusele seadusandlikule ettepanekule lisatud soovituse rakendamine on samuti väga oluline, et tagada selle tulemuslikkus. Sellega seoses peaksid liikmesriigid kaaluma ka niisuguste erireeglite kehtestamist, millega reguleeritakse juristide ja teiste õiguspraktikute eetikakoodekseid, et määrata karistusi üldsuse osalemise vastaste strateegiliste hagide algatamises osalemise eest või nende fiktiivselt põhjendatud hagidena esitamise eest.

Järgmise sammuna peaks komisjon vaatama läbi Brüsseli Ia ja Rooma II määrused, et käsitleda muid võimalikke meelepärase kohtualluvuse valimise juhtumeid, mida käesolev

direktiiv ei hõlma.

MUUDATUSETTEPANEKUD

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon palub vastutaval õiguskomisjonil võtta arvesse järgmisi muudatusettepanekuid:

Muudatusettepanek 1
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Pealkiri

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Ettepanek:	Ettepanek:
EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,	EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,
milles käsitletakse avalikus elus osalevate inimeste kaitsmist ***ilmselgelt põhjendamatute või*** kuritarvituslike hagide eest (üldsuse osalemise vastased strateegilised hagid)	milles käsitletakse avalikus elus osalevate inimeste kaitsmist kuritarvituslike hagide eest (üldsuse osalemise vastased strateegilised hagid)

Muudatusettepanek 2
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Volitus 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,

Muudatusettepanek 3
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(2) Euroopa Liidu lepingu artikli 10 lõikes 3 on sätestatud, et igal liidu kodanikul on õigus osaleda liidu demokraatias. Euroopa Liidu põhiõiguste hartas (edaspidi „harta“) on muu hulgas sätestatud õigus era- ja perekonnaelu austamisele (artikkel 7), isikuandmete kaitsele (artikkel 8), sõna- ja	(2) Euroopa Liidu lepingu artikli 10 lõikes 3 on sätestatud, et igal liidu kodanikul on õigus osaleda liidu demokraatias. Euroopa Liidu põhiõiguste hartas (edaspidi „harta“) on muu hulgas sätestatud õigus era- ja perekonnaelu austamisele (artikkel 7), isikuandmete kaitsele (artikkel 8), sõna- ja

teabevabadusele, mis hõlmab massiteabevahendite vabaduse ja mitmekesisuse austamist (artikkel 11), ning tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele (artikkel 47).	teabevabadusele, mis hõlmab massiteabevahendite vabaduse ja mitmekesisuse austamist (artikkel 11), ***kogunemis- ja ühinemisvabadusele (artikkel 12), kunsti ja teaduse vabadusele (artikkel 13)*** ning tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele (artikkel 47). ***Harta artikliga 12 tagatakse ka sõnaselgelt igaühe õigus luua ametiühinguid ja neisse astuda, et kaitsta oma huve, ning seda tugevdatakse ka harta artikliga 28, millega tagatakse kollektiivläbirääkimiste ja kollektiivse tegutsemise õigus.***

Muudatusettepanek 4
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 3

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(3) Põhiõiguste harta artiklis 11 sätestatud õigus sõna- ja teabevabadusele kätkeb arvamusvabadust ning vabadust saada ja levitada teavet ja ideid avaliku võimu sekkumiseta ning sõltumata riigipiiridest. Harta artiklile 11 tuleks anda Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni vastava artikli 10 (***sõna- ja teabevabaduse*** kohta) tähendus ja ulatus, nagu seda on tõlgendanud Euroopa Inimõiguste Kohus.	(3) Põhiõiguste harta artiklis 11 sätestatud õigus sõna- ja teabevabadusele kätkeb arvamusvabadust ning vabadust saada ja levitada teavet ja ideid avaliku võimu sekkumiseta ning sõltumata riigipiiridest. Harta artiklile 11 tuleks anda Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni vastava artikli 10 (***sõnavabaduse*** kohta) tähendus ja ulatus, nagu seda on tõlgendanud Euroopa Inimõiguste Kohus. ***Euroopa Inimõiguste Kohus on järjekindlalt pidanud õigust sõnavabadusele demokraatliku ühiskonna üheks oluliseks alustalaks ning nii hartas kui ka Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonis on ette nähtud väga laialdane õigus end vabalt väljendada.***

Muudatusettepanek 5
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(3a) Nagu on tunnustatud Euroopa Inimõiguste Kohtu järjepidevas kohtupraktikas, mis on seotud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni asjakohaste sätete tõlgendamisega, mille valguses hartat vastavalt selle artikli 52 lõikele 3 tõlgendatakse ja kohaldatakse, on õigus sõna- ja teabevabadusele tihedalt seotud ka muude õiguste ja vabaduste, sealhulgas kogunemis- ja ühinemisvabaduse ning kunsti ja teaduse vabaduse, sealhulgas akadeemilise vabaduse kasutamisega. Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga on konventsiooniosalistele riikidele kehtestatud ka positiivne kohustus kaitsta massiteabevahendite vabadust ja mitmekesisust ning luua avalikus arutelus osalemiseks soodne keskkond.

Muudatusettepanek 6
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 3 b (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(3b) Õigus sõnavabadusele on põhiõigus, mida tuleb kasutada õiguste tasakaalustamise põhimõtte raamistikus, nagu on ette nähtud Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikas, samuti vastavalt harta artiklile 54.

Muudatusettepanek 7
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 4

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(4) Käesoleva direktiivi eesmärk on ***pakkuda kaitset*** füüsilistele ***ja*** juriidilistele	(4) Käesoleva direktiivi eesmärk on ***esitada liidu tasandil miinimumreeglid, et***

isikutele, kes osalevad avalikus elus avalikku huvi pakkuvates küsimustes, eelkõige ajakirjanikele ja inimõiguste kaitsjatele, hagide eest, mida esitatakse selleks, et takistada ***neil*** osalemast avalikus elus (üldtuntud kui „üldsuse osalemise vastane strateegiline hagi“ või „vaigistuskaebus“).	***tagada kaitse*** füüsilistele ***või*** juriidilistele isikutele, kes osalevad avalikus elus avalikku huvi pakkuvates küsimustes, eelkõige ajakirjanikele***, meediaväljaannetele/-organisatsioonidele, kirjastajatele*** ja inimõiguste kaitsjatele, ***sealhulgas kodanikuühiskonnale, valitsusvälistele organisatsioonidele ja ametiühingutele, samuti teadlastele, õppejõududele või kunstnikele, inimõiguste, keskkonnaõiguste ning naiste ja LGBTIQ+-inimeste õiguste kaitsjatele, aktivistidele, ametiühingutele, blogijatele, rikkumisest teatajatele või poliitilisele opositsioonile,*** hagide eest, mida esitatakse ***nende vastu*** selleks, et takistada ***neid*** osalemast avalikus elus (üldtuntud kui „üldsuse osalemise vastane strateegiline hagi“ või „vaigistuskaebus“)***, ning niisuguste hagidega ähvardamise eest***.

Muudatusettepanek 8
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(4a) Avalikus elus osalevatel füüsilistel ja juriidilistel isikutel on oluline roll avaliku arutelu, põhiõiguste ja demokraatlike väärtuste, sotsiaalse kaasatuse, keskkonnakaitse ja õigusriigi toetamisel, samuti demokraatia, soolise võrdõiguslikkuse, meediavabaduse ja mitmekesisuse tugevdamisel liidus.

Muudatusettepanek 9
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 5

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(5) Ajakirjanikel on oluline roll avaliku arutelu hõlbustamisel ning teabe, arvamuste ja ideede edastamisel ja	(5) Ajakirjanikel on oluline roll avaliku arutelu hõlbustamisel ning teabe, arvamuste ja ideede edastamisel ja

vastuvõtmisel. On oluline, et ***neile*** antaks piisavalt ruumi, et aidata kaasa avatud, vabale ja õiglasele arutelule ning takistada desinformatsiooni levitamist, teabega manipuleerimist ja muud sekkuvat tegevust. Ajakirjanikel peaks olema võimalik tulemuslikult tegutseda, et kodanikud saaksid Euroopa demokraatlikes ühiskondades tutvuda erinevate seisukohtadega.

vastuvõtmisel. ***Sõltumatu, erapooletu, professionaalne ja vastutustundlik ajakirjandus ning mitmekesise teabe kättesaadavus on demokraatia alustalad.*** On oluline, et ***ajakirjanikele*** antaks piisavalt ruumi, et aidata kaasa avatud, vabale ja õiglasele arutelule ning ***anda asjadest aru täiesti survevabalt, mis kõik on oluline selleks, et*** takistada desinformatsiooni levitamist, teabega manipuleerimist ja muud sekkuvat tegevust. Ajakirjanikel peaks olema võimalik tulemuslikult ***ja kartmatult*** tegutseda, et kodanikud saaksid Euroopa demokraatlikes ühiskondades tutvuda erinevate seisukohtadega. ***Sellest hoolimata seisavad ajakirjanikud oma kutsealal tegutsemisel silmitsi üha keerulisema keskkonnaga, kus vaigistuskaebused koos ärilise ja poliitilise surve, suure töökoormuse, karjääri ebakindluse või enesetsensuuriga ohustavad märkimisväärselt üldsuse juurdepääsu teabele.***

Muudatusettepanek 10
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 6

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(6) Oluline roll ***võitluses*** organiseeritud kuritegevuse, korruptsiooni ja ***ekstremismi vastu*** on eelkõige uurivatel ajakirjanikel. Nende tööga kaasnevad eriti suured riskid ning nad puutuvad üha rohkem kokku rünnakute ja ahistamisega. Vaja on tugevat kaitsemeetmete süsteemi, et ***nad*** saaksid täita oma ülitähtsat järelevalvaja rolli ***õigustatud*** avalikku huvi pakkuvates küsimustes.	(6) Oluline roll ***muu hulgas*** organiseeritud kuritegevuse, ***võimu kuritarvitamise,*** korruptsiooni***, ametiseisundi kuritarvitamise, onupojapoliitika, pöördukse efekti olukordade, põhiõiguste rikkumiste*** ja ***vägivaldse äärmusluse avalikustamisel*** on eelkõige uurivatel ajakirjanikel ***ja meediaorganisatsioonidel***. Nende tööga kaasnevad eriti suured riskid ning nad puutuvad üha rohkem kokku rünnakute***, tapmiste, ähvarduste ning hirmutamise*** ja ahistamisega. Vaja on tugevat ***tagatiste ja*** kaitsemeetmete süsteemi, ***mis hõlmaks ka nende füüsilise turvalisuse ja elu kaitset ning nende mõrvade uurimist,*** et ***uurivad ajakirjanikud*** saaksid täita oma ülitähtsat

järelevalvaja rolli avalikku huvi pakkuvates küsimustes ***kartmata karistust teabe otsimise ja selle üldsusele edastamise eest***.

Muudatusettepanek 11
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 7

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(7) Euroopa demokraatlikes ühiskondades on ka inimõiguste kaitsjatel suur roll, eelkõige põhiõiguste, demokraatlike väärtuste, sotsiaalse kaasatuse, keskkonnakaitse ja õigusriigi kaitsmisel. Neil peaks olema hirmutamist kartmata võimalik osaleda aktiivselt avalikus elus ja teha oma hääl kuuldavaks poliitikaküsimustes ja otsustusprotsessides. Inimõiguste kaitsjad on üksikisikud või organisatsioonid, kes kaitsevad põhiõigusi ja mitmesuguseid muid õigusi, näiteks keskkonna- ja kliimaõigusi, naiste, LGBTIQ-inimeste, rassilise või etnilise vähemuse taustaga inimeste ning töötajate õigusi või usuvabadust. Piisavat kaitset väärivad ka teised avalikus arutelus osalejad, näiteks õppejõud ja ***teadlased***.	(7) Euroopa demokraatlikes ühiskondades on ka inimõiguste kaitsjatel suur roll, eelkõige põhiõiguste, demokraatlike väärtuste, sotsiaalse kaasatuse, keskkonnakaitse***, soolise võrdõiguslikkuse*** ja õigusriigi kaitsmisel. Neil peaks olema hirmutamist kartmata võimalik osaleda aktiivselt avalikus elus***, tagada vastutavus*** ja teha oma hääl kuuldavaks poliitikaküsimustes ja otsustusprotsessides. Inimõiguste kaitsjad on üksikisikud***, rühmad*** või organisatsioonid, kes kaitsevad põhiõigusi ja mitmesuguseid muid õigusi, näiteks ***kodanike, poliitilisi, majanduslikke, sotsiaalseid, kultuurilisi,*** keskkonna- ja kliimaõigusi, naiste, LGBTIQ-inimeste, rassilise või etnilise vähemuse taustaga inimeste ning töötajate ***õigusi, ametiühingute*** õigusi või usuvabadust. Piisavat kaitset väärivad ka teised avalikus arutelus osalejad, näiteks õppejõud***, teadlased, kunstnikud, rikkumisest teatajad*** ja ***poliitiline opositsioon, samuti üksikisikud, kuna vaigistuskaebusi esitatakse ka nende vastu***.

Muudatusettepanek 12
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 7 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(7a) Õppejõud ja teadlased, kes kasutavad nii eneseväljendamise õigust

kui ka kohustust oma erialal, panustavad oluliselt avalikku diskursusse ja teadmiste levitamisse ning tagavad, et demokraatlik arutelu saab toimuda teadlikul alusel. Õiguslike vahendite kasutamine hirmutamise eesmärgil, millega püütakse takistada õppejõududel ja teadlastel edastada teavet nende teadustegevusega seotud küsimustes, on otsene akadeemilise vabaduse rikkumine ja sellega seatakse ohtu nende ülioluline roll nende kõigis töövaldkondades desinformatsiooni ja väärinformatsiooni vastu võitlemisel.

Muudatusettepanek 13
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 7 b (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(7b) Ka keskkonnakaitsjatel on oluline roll põhiõiguste kaitsmisel ja Euroopa Liidu seatud keskkonnaeesmärkide saavutamisel ning neid ei tohi mingil juhul taga kiusata ega ahistada inimõiguste ning keskkonna- ja kliimaõiguste kaitsmise alases tegevuses osalemise pärast. Viimastel aastatel on üha rohkem esinenud keskkonnakaitsjate tapmise, ähvardamise, ahistamise, hirmutamise, nende suhtes laimukampaaniate korraldamise, nende kriminaliseerimise ja kohtulikult tagakiusamise juhtumeid.

Muudatusettepanek 14
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 7 c (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(7c) Ka naiste ja LGBTIQ+-inimeste õiguste kaitsjad aitavad kaasa soolise võrdõiguslikkuse edendamisele ja kaitsmisele ning soolise vägivalla ohvritele toetuse ja kaitse pakkumisele.

	Naiste õiguste ja LGBTIQ+-inimeste õiguste kaitsjaid ja organisatsioone rünnatakse üha enam ning nad seisavad silmitsi ohtudega, sealhulgas nende elule, ning vägivallaga, mis viib enesetsensuurini. Aastate jooksul on vaigistuskaebuseid kasutatud üha enam selleks, et kriminaliseerida solidaarsust, ning naiste õigusi, soolist võrdõiguslikkust ja LGBTIQ+-inimeste õigusi kaitsvate aktivistide vastu, et takistada edusammude tegemist soolise võrdõiguslikkuse saavutamisel, seades üha enam kahtluse alla nende avaliku järelevalvaja rolli ja soodustades kodanikuühiskonna ruumi ahenemist liidus.

Muudatusettepanek 15
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 9

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(9) Sellise keskkonna edendamiseks on oluline kaitsta ajakirjanikke ja inimõiguste kaitsjaid üldsuse osalemise vastaste hagide eest. Kõnealuseid hagisid ei esitata õiguskaitse eesmärgil, vaid ***avaliku*** arutelu ***vaigistamiseks***, ***kasutades tavaliselt*** ahistamist ja hirmutamist.	(9) Sellise keskkonna edendamiseks on oluline kaitsta ***avalikus elus osalevaid füüsilisi ja juriidilisi isikuid, eelkõige*** ajakirjanikke***, rikkumisest teatajaid, aktiviste, õppejõude, teadlasi, kunstnikke*** ja inimõiguste kaitsjaid***, sealhulgas kodanikuühiskonna organisatsioone ja ametiühinguid,*** üldsuse osalemise vastaste hagide eest. Kõnealuseid hagisid ei esitata õiguskaitse eesmärgil, ***et tõeliselt teatavat õigust kasutada, teostada või sellele tugineda,*** vaid ***avalikus elus osalemise ennetamiseks, piiramiseks või selle eest karistamiseks, püüdes sellega lõppkokkuvõttes vaigistada avalikku*** arutelu ***ning hoida ära liidu ja riikliku õiguse rikkumiste***, ***korruptsiooni ja muude kuritarvituslike tavade uurimist ja nendest teatamist. Niisugustes tavades kasutatakse tihti*** ahistamist ja hirmutamist.

Muudatusettepanek 16
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 10

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(10) Vaigistuskaebusi esitavad tavaliselt mõjukad üksused, näiteks ***üksikisikud,*** lobitöögrupid, korporatsioonid ja ***riigiorganid***. ***Sageli on selliste hagide puhul*** poolte jõuvahekord tasakaalust väljas, kuna hagejal on kostjast tugevam rahaline või poliitiline positsioon. ***Kuigi see ei ole*** kõnealuste juhtumite ***vältimatu*** osa, suurendab tasakaalust väljas jõuvahekord märkimisväärselt nii üldsuse osalemise vastaste hagide kahjulikku kui ka heidutavat mõju.	(10) Vaigistuskaebusi esitavad tavaliselt mõjukad ***üksikisikud või*** üksused, näiteks lobitöögrupid, korporatsioonid***, ametiisikud, riigi kontrolli all olevad üksused*** ja ***asutused, sealhulgas poliitikud ja õigusasutused, püüdes vaigistada avalikku arutelu***. ***Vaigistuskaebuste ohvreid saab kohtusse kaevata käitumise kohta kriitiliste seisukohtade väljendamise või väärtegude hukkamõistmise eest ja sageli on*** poolte jõuvahekord tasakaalust väljas, kuna hagejal on kostjast tugevam rahaline või poliitiline positsioon. ***Jõuvahekorra tasakaalustamatus on*** kõnealuste juhtumite ***märkimisväärne ja korduv*** osa, ***kuid mõnel juhul, mis vastab vaigistuskaebuste kriteeriumidele, võib see puududa, isegi kui muud vaigistuskaebust iseloomustavad osad on olemas. Juhtumeid, kus jõuvahekorra tasakaalustamatust ei esine, tuleks tõlgendada ettevaatlikult, et vältida pahatahtlike vaigistuskaebuste esitamist valitsusväliste organisatsioonide, inimõiguste kaitsjate, aktivistide, ajakirjanike ja teiste vastu, kes pöörduvad kohtusse heas usus, et kaitsta end mõjukate osalejate laimavate kommentaaride eest. Olemasolu korral*** suurendab tasakaalust väljas jõuvahekord märkimisväärselt nii üldsuse osalemise vastaste hagide kahjulikku kui ka heidutavat mõju.

Muudatusettepanek 17
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 11

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(11) Üldsuse osalemise vastased hagid võivad kahjustada ***ajakirjanike*** ja	(11) Üldsuse osalemise vastased hagid võivad kahjustada ***avalikus elus osalevate***

inimõiguste kaitsjate usaldusväärsust ja mainet ning nende rahalised ja muud ressursid võivad ***ammenduda***. Selliste hagide tõttu võib avalikku huvi pakkuva teabe avaldamine edasi lükkuda või üldse ära jääda. Menetluste pikkusel ja finantssurvel võib olla ajakirjanikele ja inimõiguste kaitsjatele ***heidutav mõju***. Selline tegevus võib mõjuda ***ajakirjanike ja inimõiguste kaitsjate*** tööle pärssivalt, sest see võib põhjustada suuremat enesetsensuuri võimalike tulevaste hagide kartuses, ning see toob omakorda kaasa avaliku arutelu vaesumise ühiskonna kui terviku kahjuks.

füüsiliste ja ***juriidiliste isikute*** usaldusväärsust ja mainet ning nende ***tõttu võivad nende*** rahalised ja muud ressursid ***ammenduda ning need*** võivad ***tekitada neile ka psühholoogilist kahju***. Selliste hagide tõttu võib avalikku huvi pakkuva teabe avaldamine edasi lükkuda või üldse ära jääda. Menetluste pikkusel ja finantssurvel võib olla ***heidutav mõju*** ajakirjanikele***, rikkumisest teatajatele, aktivistidele, õppejõududele, teadlastele, kunstnikele*** ja inimõiguste kaitsjatele***, sealhulgas kodanikuühiskonnale, valitsusvälistele organisatsioonidele ja ametiühingutele, kes osalevad avalikus elus***. Selline tegevus võib mõjuda ***nende*** tööle pärssivalt, sest see võib põhjustada suuremat enesetsensuuri võimalike tulevaste hagide kartuses, ning see toob omakorda kaasa avaliku arutelu vaesumise ühiskonna kui terviku kahjuks.

Muudatusettepanek 18
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 12

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(12) Isikud, kelle vastu on esitatud üldsuse osalemise vastane hagi, peavad sageli osalema üheaegselt mitmes kohtumenetluses, mis toimuvad mõnikord mitmes kohtualluvuses. Kui hagi on esitatud ühe liikmesriigi kohtualluvuses teises liikmesriigis elava isiku vastu, on menetlus kostja jaoks tavaliselt keerukam ja kulukam. Üldsuse osalemise vastase hagi esitajad võivad menetlusvahendeid kasutada ka selleks, et kohtuvaidlust pikendada ja selle maksumust suurendada, ning esitada hagi seepärast kohtualluvuses, mida nad peavad oma kohtuasja jaoks soodsamaks, selle asemel, et pöörduda kohtusse, millel on menetlemiseks kõige paremad eeldused. Selline tegevus tekitab riikide kohtusüsteemidele tarbetut ja kahjulikku koormust.	(12) Isikud, kelle vastu on esitatud üldsuse osalemise vastane hagi, peavad sageli osalema üheaegselt mitmes kohtumenetluses, mis ***võivad olla tsiviil-, haldus- või kriminaalmenetlused või nende kombinatsioonid ja mis*** toimuvad mõnikord mitmes kohtualluvuses***. Teadaolevalt on enamik üldsuse osalemise vastaste kuritarvituslike hagide juhtumeid kriminaalasjad ja riigisisesed juhtumid***. Kui hagi on esitatud ühe liikmesriigi kohtualluvuses teises liikmesriigis elava isiku vastu, on menetlus kostja jaoks tavaliselt keerukam ja kulukam. Üldsuse osalemise vastase hagi esitajad võivad menetlusvahendeid kasutada ka selleks, et kohtuvaidlust pikendada ja selle maksumust suurendada, ning esitada hagi seepärast kohtualluvuses, mida nad peavad oma kohtuasja jaoks

soodsamaks, selle asemel, et pöörduda kohtusse, millel on menetlemiseks kõige paremad eeldused. ***Menetluste pikkus, rahaline surve ja karistuste, eelkõige kriminaalkaristuste oht on mõjusad vahendid kriitiliste seisukohtade esitajate hirmutamiseks ja vaikima sundimiseks.*** Selline tegevus tekitab riikide kohtusüsteemidele tarbetut ja kahjulikku koormust ***ning põhjustab nende ressursside väärkasutust***.

Muudatusettepanek 19
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 13

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(13) Käesolevas direktiivis sätestatud kaitsemeetmeid tuleks kohaldada kõigi füüsiliste või juriidiliste isikute suhtes seoses nende osalemisega avalikus elus. Samuti tuleks nendega kaitsta füüsilisi või juriidilisi isikuid, kes kas kutsealaselt või isiklikult toetavad, abistavad või pakuvad teisele isikule kaupu või teenuseid eesmärkidel, mis on otseselt seotud üldsuse osalemisega avalikus elus avalikku huvi pakkuvas küsimuses. Need isikud võivad olla näiteks internetiteenuse osutajad, kirjastused või trükikojad, kelle vastu on esitatud hagi või keda ähvardatakse hagi esitamisega, sest nad osutavad teenuseid isikule, kelle vastu on hagi esitatud.	(13) Käesolevas direktiivis sätestatud kaitsemeetmeid tuleks kohaldada kõigi füüsiliste või juriidiliste isikute suhtes seoses nende ***otsese või kaudse*** osalemisega avalikus elus. Samuti tuleks nendega kaitsta füüsilisi või juriidilisi isikuid, kes kas kutsealaselt või isiklikult toetavad, abistavad või pakuvad teisele isikule kaupu või teenuseid eesmärkidel, mis on otseselt seotud üldsuse osalemisega avalikus elus avalikku huvi pakkuvas küsimuses. Need isikud võivad olla näiteks ***perekonnaliikmed, meediaväljaanded,*** internetiteenuse osutajad, kirjastused või trükikojad, kelle vastu on esitatud hagi või keda ähvardatakse hagi esitamisega, sest nad osutavad teenuseid isikule, kelle vastu on hagi esitatud***, või abistavad ja toetavad teda***.

Muudatusettepanek 20
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 13 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(13a) Käesoleva direktiivi eesmärk on ühtlasi takistada kohtueelsete

	kuritarvituslike võtete kasutamist, näiteks hoiatuskirjad ja keelustamiskorraldused, mida kasutatakse avalikus elus osalevate füüsiliste ja juriidiliste isikute vaigistamiseks. Kuna direktiiviga antakse avalikus elus osalevatele füüsilistele ja juriidilistele isikutele vahendid, mis võimaldavad kohtus kuritarvituslike hagide vastu tulemuslikult võidelda, aitab direktiiv selliseid hirmutamisvõtteid ka ära hoida.

Muudatusettepanek 21
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 14

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(14) Käesolevat direktiivi tuleks kohaldada kõikide nõuete või hagide suhtes, mida võidakse esitada ***igat liiki kohtutes*** tsiviil- ja kaubandusasjades ning millel on piiriülene mõju. Direktiivi kohaldamisalasse kuuluvad ***ka*** kriminaalmenetluses esitatud tsiviilhagid. See puudutab ka ajutisi ja ettevaatusabinõusid, vastumeetmeid või muud liiki õiguskaitsevahendeid, mida kohaldatakse muude õigusaktide alusel.	(14) Käesolevat direktiivi tuleks kohaldada kõikide nõuete või hagide suhtes, mida võidakse esitada tsiviil- ja kaubandusasjades ning millel on piiriülene mõju***, sealhulgas direktiivi jõustumise ajal liikmesriigi kohtutes menetluses olevate hagide suhtes, olenemata kohtu liigist***. ***Käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvad kohtumenetlused hõlmavad kõiki tsiviilkohtumenetlusi, sealhulgas kiirmenetluse hagisid, näiteks kohtumääruseid. Samuti on hõlmatud*** kriminaalmenetluses esitatud tsiviilhagid***, kuna need on sisuliselt tsiviil-, mitte kriminaalhagid***. See puudutab ka ajutisi ja ettevaatusabinõusid, vastumeetmeid või muud liiki õiguskaitsevahendeid, mida kohaldatakse muude õigusaktide alusel.

Muudatusettepanek 22
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 16

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(16) Üldsuse osalemine avalikus elus peaks tähendama füüsilise või juriidilise isiku avaldust või tegevust, mida tehakse	(16) Üldsuse osalemine avalikus elus peaks tähendama füüsilise või juriidilise isiku avaldust või tegevust, mida tehakse

sõna- ja teabevabaduse õigust kasutades avalikku huvi pakkuvas küsimuses, näiteks ajakirjandusliku, poliitilise, teadusliku, akadeemilise, kunstilise, kommenteeriva või satiirilise sisu, väljaannete või teoste loomine, väljapanek, reklaam või muul viisil edendamine, ning kogu sellega otseselt seotud ettevalmistavat tegevust. See võib hõlmata ka tegevusi, mis on seotud ühinemisvabaduse õiguse ja rahumeelse kogunemise õiguse kasutamisega, näiteks lobitöö, demonstratsioonide ja protestide korraldamine või neis osalemine, ja tegevusi, mis tulenevad õigusest heale haldusele ja õigusest tõhusale õiguskaitsevahendile, näiteks kaebuste, petitsioonide, haldus- ja kohtunõuete esitamine ning osalemine avalikel kuulamistel. ***Üldsuse osalemine avalikus elus peaks hõlmama ka ettevalmistavad, toetavad või abistavad tegevused, millel on otsene ja olemuslik seos asjaomase sõnavõtu või tegevusega ning mida üritatakse üldsuse osalemise vastaste meetmetega maha suruda. Lisaks võib see hõlmata muid tegevusi, mille eesmärk on teavitada või mõjutada üldsuse arvamust või üldsuse edasist tegevust, sealhulgas era- või avaliku sektori üksuse tegevus avalikku huvi pakkuvas küsimuses, näiteks teadusuuringute, küsitluste, kampaaniate või muude kollektiivse tegevuse korraldamine või neis osalemine.***

põhi- ja inimõigusi ning vabadusi, näiteks sõna- ja teabevabaduse õigust kasutades avalikku huvi pakkuvas küsimuses, näiteks ajakirjandusliku ***sisu, uudiste ja päevakajaliste küsimuste***, poliitilise, teadusliku, akadeemilise, kunstilise, kommenteeriva või satiirilise sisu, väljaannete või teoste loomine, väljapanek, reklaam või muul viisil edendamine, ning kogu sellega otseselt seotud ettevalmistavat tegevust. ***Tulevikus tekkiva avaliku huvi all peetakse silmas olukorda, kus küsimus ei pruugi veel avalikku huvi pakkuda, kuid võib seda teha tulevikus, kui üldsus sellest näiteks avaldamise või individuaalse kaebuse kaudu teada saab. Üldsuse osalemine avalikus elus*** võib hõlmata ka tegevusi, mis on seotud ***akadeemilise ja kunstilise vabaduse,*** ühinemisvabaduse õiguse ja rahumeelse kogunemise õiguse kasutamisega, näiteks lobitöö, demonstratsioonide ja protestide korraldamine või neis osalemine, ja tegevusi, mis tulenevad õigusest heale haldusele ja õigusest tõhusale õiguskaitsevahendile, näiteks kaebuste, petitsioonide, haldus- ja kohtunõuete esitamine ning osalemine avalikel kuulamistel.

Muudatusettepanek 23
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 16 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(16a) Üldsuse osalemine avalikus elus peaks hõlmama ka ettevalmistavaid, toetavaid või abistavaid tegevusi, millel on otsene ja olemuslik seos asjaomase sõnavõtu või tegevusega. Sellised tegevused peaksid otseselt puudutama konkreetset üldsuse osalemist avalikus

	elus, sealhulgas sellist osalemist, mis põhineb lepingulisel seosel avalikus elus osaleva isiku ning ettevalmistavat, toetavat või abistavat tegevust tegeva isiku vahel. Lisaks võib üldsuse osalemine avalikus elus hõlmata muid tegevusi, mille eesmärk on teavitada või mõjutada üldsuse arvamust või edendada üldsuse tegevust, sealhulgas era- või avaliku sektori üksuse tegevust avalikku huvi pakkuvas küsimuses, näiteks teadusuuringute, küsitluste, kampaaniate või muu kollektiivse tegevuse korraldamine või neis osalemine. Nõuete esitamine mitte avalikus elus osalevate isikute vastu, vaid meediaorganisatsioonide vastu, näiteks nende töid avaldavate internetiplatvormide vastu või nende tekste trükkivate äriühingute või tekste müüvate poodide vastu, võib olla tulemuslik viis üldsuse osalemise takistamiseks, sest ilma selliste teenusteta ei saa arvamusi avaldada ega seega avalikku arutelu mõjutada.

Muudatusettepanek 24
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 17

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(17) Üldsuse osalemine ei peaks üldiselt tähendama ärilist reklaami ja turundustegevust***, mida tavaliselt ei tehta sõna- ja teabevabaduse kasutamise käigus***.	(17) Üldsuse osalemine ei peaks üldiselt tähendama ärilist reklaami ja turundustegevust.

Muudatusettepanek 25
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 18

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(18) Avalikku huvi pakkuva küsimuse mõiste alla peaks kuuluma ka kaupade,	(18) Avalikku huvi pakkuva küsimuse mõiste alla peaks kuuluma ka kaupade,

toodete või teenuste kvaliteet, ohutus või muud asjakohased aspektid, kui need on olulised rahvatervise, ohutuse, keskkonna, kliima või põhiõiguste ***kasutamise seisukohast***. Tarbija ja tootja või teenuseosutaja vaheline puhtalt individuaalne vaidlus kauba, toote või teenuse üle peaks olema hõlmatud üksnes juhul, kui vaidlus sisaldab avalikku huvi pakkuvat komponenti, näiteks toode või teenus, mis ei vasta keskkonna- või ohutusstandarditele.	toodete või teenuste kvaliteet, ohutus või muud asjakohased aspektid, ***sealhulgas tingimused, mille alusel neid toodetakse ja tarnitakse,*** kui need on olulised rahvatervise, ohutuse, keskkonna, kliima ***ja õigusriigi seisukohast*** või põhiõiguste ***kasutamiseks, kaasa arvatud töötajate õigused, meediavabadus ja mitmekesisus, diskrimineerimiskeeld, sooline võrdõiguslikkus ja kaitse soolise vägivalla eest***. Tarbija ja tootja või teenuseosutaja vaheline puhtalt individuaalne vaidlus kauba, toote või teenuse üle peaks olema hõlmatud üksnes juhul, kui vaidlus sisaldab avalikku huvi pakkuvat komponenti, näiteks toode või teenus, mis ei vasta keskkonna- või ohutusstandarditele***, töötajate õigustele, tarbijate õigustele või inimõigustele, sealhulgas diskrimineerimiskeelu põhimõttele***.

Muudatusettepanek 26
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 19 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(19a) Avalikku huvi pakkuvate küsimuste hulka kuuluvad ka väidetavad korruptsiooni, pettuse, rahapesu, omastamise, väljapressimise, survestamise, seksuaalse ahistamise ja soolise vägivalla või muus vormis hirmutamise ja kuritegevuse, sealhulgas keskkonnakuritegude juhtumid. Tegevus, mille eesmärk on kaitsta ELi lepingu artiklis 2 sätestatud väärtusi, tagada või hõlbustada üldsuse juurdepääsu teabele, et võidelda desinformatsiooni vastu, ning teadus- ja uurimistegevus kvalifitseeruvad samuti avalikku huvi pakkuvateks küsimusteks.

Muudatusettepanek 27
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 20

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(20) Kuritarvituslike hagidega on tavaliselt seotud pahausksed võtted menetlustaktikas, nagu menetluse venitamine, kostjale ebaproportsionaalsete kulude tekitamine ja meelepärase kohtualluvuse valimine. Hageja kasutab sellist taktikat muul eesmärgil kui õiguskaitse saamiseks. Sellist taktikat kombineeritakse sageli, kuigi mitte alati, mitmesuguste hirmutamise, ahistamise või ähvardamise viisidega.	(20) ***Kuritarvituslikele hagidele on iseloomulik nende peamine eesmärk takistada või piirata üldsuse osalemist või karistada selle eest või avaldada asjaomases küsimuses üldsuse osalemisele heidutavat mõju; seega on tegemist materiaal- või menetlusõiguse kuritarvitamisega. Õiguse üldpõhimõtete kohaselt ei tohi õigusi kuritarvitada, nagu on sätestatud näiteks harta artiklis 54 ja Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artiklis 17. Hagi kuritarvituslik iseloom tuleb tuletada kohtuasja asjaolude koguhulgast.*** Kuritarvituslike hagidega on tavaliselt seotud pahausksed võtted menetlustaktikas, nagu ***liialdatud või ülemäärased regressinõuded, ebaproportsionaalsete eelnevate piiramismeetmete taotlemine,*** menetluse venitamine, ***sarnastes asjades mitme hagi esitamine,*** kostjale ebaproportsionaalsete kulude tekitamine ja meelepärase kohtualluvuse valimine. ***Hagi kuritarvitusliku iseloomu kindlakstegemisel tuleks eelkõige arvesse võtta ka hageja varasemat käitumist ja mis tahes varasemat õiguslike meetmetega hirmutamist. Kui varem on sarnane hagi jäetud menetluse algetapis kuritarvituslikkuse tõttu rahuldamata, peaks see olema prima facie kuritarvituslikkuse näitaja.*** Hageja kasutab sellist taktikat muul eesmärgil kui õiguskaitse saamiseks***, et tõeliselt teatavat õigust kasutada, teostada või sellele tugineda, ning sellega kaasneb materiaal- või menetlusõiguse kuritarvitamine***. Sellist taktikat kombineeritakse sageli, kuigi mitte alati, mitmesuguste hirmutamise, ahistamise või ähvardamise viisidega***, näiteks vaigistuskaebuse kasutamisega ähvardamine. Kostja surma korral võidakse selliseid kuritarvituslikke hagisid jätkata isegi nende pärijate suhtes.***

Muudatusettepanek 28
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 20 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(20a) Vaigistuskaebustele on tihitipeale iseloomulik ka see, et hageja kasutab ära oma majandusliku jõu, õiguslike vahendite või poliitilise mõju alast domineerivat positsiooni, et piirata kostja osalemist avalikus elus. See viib jõuvahekorra tasakaalust välja, mis on eriti murettekitav, kui kuritarvituslikke hagisid rahastatakse otseselt või kaudselt riigieelarvest ja neid kombineeritakse muude kaudsete või otseste riiklike meetmetega, mida kasutatakse sõltumatute meediaväljaannete, sõltumatu ajakirjanduse ja kodanikuühiskonna vastu. Selline jõuvahekorra tasakaalustamatus võib mõnel, muudele vaigistuskaebuste kriteeriumidele vastaval juhul ka puududa.

Muudatusettepanek 29
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 23

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(23) Kostjatel peaks olema võimalik taotleda järgmisi menetluslikke tagatisi: taotlus tagatise saamiseks menetluskulude või menetluskulude ja kahju hüvitamiseks, taotlus jätta ***ilmselgelt põhjendamatu*** hagi rahuldamata menetluse algetapis või taotlus õiguskaitsevahendite (kulude väljamõistmine, kahju hüvitamine ja trahvid) kasutamiseks kuritarvitusliku hagi vastu või kõiki neid tagatisi samal ajal.	(23) Kostjatel peaks olema võimalik taotleda järgmisi menetluslikke tagatisi: taotlus tagatise saamiseks menetluskulude või menetluskulude ja kahju hüvitamiseks, taotlus jätta ***kuritarvituslik*** hagi rahuldamata menetluse algetapis või taotlus õiguskaitsevahendite (kulude väljamõistmine, kahju hüvitamine ja trahvid) kasutamiseks kuritarvitusliku hagi vastu või kõiki neid tagatisi samal ajal. ***Füüsiliste või juriidiliste isikute vastu avalikus elus osalemise tõttu esitatud hagisid tuleks käsitleda kiiresti ja tulemuslikult, võttes arvesse juhtumi asjaolusid ning õigust tõhusale***

õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtumenetlusele.

Muudatusettepanek 30
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 23 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(23a) Igal füüsilisel või juriidilisel isikul, kes kaitseb või edendab niisuguse isiku õigusi, kes osaleb avalikus elus või kes on muul viisil huvitatud vaigistuskaebuse objektiks oleva avalikus elus osalemisega seotud tegevuse kaitsmisest, peaks olema võimalik osaleda niisugustes menetlustes või anda teavet kas kostja toetuseks või tema nimel, kui kostja on selle heaks kiitnud. Selline seadusliku esindamise võimalus ei tohiks piirata ametiühingute ja töötajate esindajate õigust ja pädevust osaleda töötajate nimel või toetuseks kohtumenetluses kooskõlas muude liidu ja riigisiseste õigusnormidega.

Muudatusettepanek 31
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 25 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(25a) Üldsuse osalemise vastased hagid tekitavad nende sihtmärkidele suurt rahalist ja psühholoogilist kahju, seades nad silmitsi vajadusega selgitada välja sageli raskesti tõendatavaid asjaolusid, nagu hagi kuritarvituslik iseloom. Sellistes olukordades peaks kostjatel olema õigus saada oma õiguste eest seismiseks vajalikku toetust, tingimusel, et nad on selle eelnevalt heaks kiitnud. See hõlmab muu hulgas toetust ja teabe andmist. Kostjal peaks olema õigus taotleda sellist toetust igalt füüsiliselt või juriidiliselt isikult, kellel on avalikus elus osalevate isikute õiguste kaitsmise või

	edendamise valdkonnas õigustatud huvi või eksperditeadmised. See hõlmab näiteks ajakirjanikke ja õppejõude, samuti valitsusväliseid organisatsioone, liidu organeid ja ameteid, rahvusvahelisi organisatsioone ja nende organeid, kutse- ja esindusühinguid, ametiühinguid ja muid kollektiivseid organeid, kes tegutsevad kostja huvides või omavad spetsiifilisi teadmisi hageja kohta, eelkõige tema üldsuse osalemise vastase tegevuse kohta.

Muudatusettepanek 32
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 30

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(30) Kui kostja on esitanud taotluse jätta hagi rahuldamata menetluse algetapis, peab põhimenetluse hageja kiirmenetluses tõendama, et hagi ei ole ***ilmselgelt põhjendamatu***. See ei kujuta endast õiguskaitse kättesaadavuse piirangut, võttes arvesse seda, et põhimenetluses on tõendamiskohustus seoses asjaomase nõudega hagejal ***ja ta peab*** hagi rahuldamata jätmise vältimiseks ***täitma palju väiksema kohustuse tõendada***, et hagi ***ei ole ilmselgelt põhjendamatu***.	(30) Kui kostja on esitanud taotluse jätta hagi rahuldamata menetluse algetapis, peab põhimenetluse hageja kiirmenetluses tõendama, et hagi ei ole ***kuritarvituslik***. See ei kujuta endast õiguskaitse kättesaadavuse piirangut, võttes arvesse seda, et põhimenetluses on tõendamiskohustus seoses asjaomase nõudega hagejal***, kes peab ühtlasi*** hagi ***menetluse algetapis*** rahuldamata jätmise vältimiseks ***näitama, et hagi ei ole kuritarvituslik, ning võttes arvesse ka seda***, et hagi ***rahuldamata jätmise taotlemisel peaks kostja esitama kohtule kuritarvituslikkusele viitavad elemendid***.

Muudatusettepanek 33
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 30 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(30a) Täielikult või osaliselt põhjendamatute hagide menetluse algetapis rahuldamata jätmine ei kujuta endast õigusemõistmisele juurdepääsu õiguse põhjendamatut rikkumist.

Käesoleva direktiivi kohaselt peaksid liikmesriigid andma oma kohtutele õiguse teha menetluse algetapis hagi rahuldamata jätmise otsuseid, kuid sellised otsused peaks kohtunik tegema igal üksikjuhul eraldi, tehes seda hagide puhul, kus hageja eesmärk ei ole tõeliselt teatavat õigust kasutada, teostada või sellele tugineda. Pealegi peaks hagejatel olema alati õigus menetluse algetapis hagi rahuldamata jätmise otsus edasi kaevata.

Muudatusettepanek 34
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 34 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(34a) Vastavalt Euroopa Liidu Kohtu tõlgendusele põhimõtte „tempus regit actum“[1a] kohta kohaldatakse käesoleva direktiivi sätteid ja kaitsemeetmeid kõigi üldsuse osalemise vastaste hagide suhtes, mis on kuupäeval, mil jõustuvad riigisisesed õigusaktid, millega direktiivi rakendatakse, kas pooleli või mis esitatakse pärast seda.

	[1a] Kohtuasi C-610/10, Euroopa Komisjon vs. Hispaania Kuningriik.

Muudatusettepanek 35
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 35 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(35a) Käesolev direktiiv ei tohiks piirata olemasolevaid esindus- ja sekkumisõigusi, mis on tagatud muude liidu või riigisiseste õigusaktidega.

Muudatusettepanek 36
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 36

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(36) Käesolev direktiiv täiendab komisjoni soovitust, milles käsitletakse avalikus elus osalevate ajakirjanike ja inimõiguste kaitsjate kaitsmist ilmselgelt põhjendamatute või kuritarvituslike hagide eest (üldsuse osalemise vastased strateegilised hagid). See soovitus on adresseeritud liikmesriikidele ja selles esitatakse terviklik meetmete kogum, mis hõlmab koolitust, teadlikkuse suurendamist, kuritarvituslike hagide sihtmärkide toetamist, andmete kogumist, aruandlust ja üldsuse osalemise vastaste hagide seiret.	(36) Käesolev direktiiv täiendab komisjoni soovitust, milles käsitletakse avalikus elus osalevate ajakirjanike ja inimõiguste kaitsjate kaitsmist ilmselgelt põhjendamatute või kuritarvituslike hagide eest (üldsuse osalemise vastased strateegilised hagid). See soovitus on adresseeritud liikmesriikidele ja selles esitatakse terviklik meetmete kogum, mis hõlmab koolitust, teadlikkuse suurendamist, kuritarvituslike hagide sihtmärkide toetamist, andmete kogumist, aruandlust ja üldsuse osalemise vastaste hagide seiret. ***Käesoleva direktiivi ülevõtmisel peaksid liikmesriigid tagama ka komisjoni soovituse rakendamise. Sellega seoses peaksid liikmesriigid pöörama erilist tähelepanu nende soovituste rakendamisele, mis käsitlevad eelkõige käesolevas direktiivis sätestatud kaitsemeetmetega sarnaste kaitsemeetmete lisamist riigisiseste juhtumite jaoks, mis ei kuulu käesoleva direktiivi kohaldamisalasse, ning kostjatele õigusabi andmist taskukohasel ja kergesti kättesaadaval viisil, ning tagama sellekohaste sihipäraste sätete lisamise riigisisestesse õigusaktidesse, millega direktiiv üle võetakse.***

Muudatusettepanek 37
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 36 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(36a) Käesoleva direktiiviga nähakse ette toetus- ja ennetusmeetmed, sealhulgas komisjoni toetusel niisuguste riiklike fondide loomine liikmesriikide poolt, mida haldavad sõltumatud organid, nagu kodanikuühiskonna organisatsioonid,

ning mitterahaliste toetusmehhanismide loomine, nagu õigusabi ja psühholoogilise toe pakkumine, samuti koolitus-, teadlikkuse suurendamise ja andmete kogumise meetmed. Selle eesmärk on tagada ka andmete kogumine, kehtestades ELi tasandil ühised kriteeriumid. Tuleks luua riiklikud teabekeskused, mida koordineerib komisjon ja käitavad sõltumatud kodanikuühiskonna organisatsioonid, kes haldavad liidu vahendeid, ning kus kogutakse ja jagatakse teavet kõikide organisatsioonide kohta, kes annavad suuniseid ja toetust isikutele, kelle vastu on esitatud üldsuse osalemise vastane kuritarvituslik hagi. Selliste organisatsioonide hulka võivad kuuluda õigusala töötajate ühendused, meedia- ja pressinõukogud, inimõiguste kaitsjate katusorganisatsioonid, liidu ja riigi tasandi ühendused, õigusbürood, kes kaitsevad tasuta isikuid, kelle vastu on esitatud üldsuse osalemise vastane kuritarvituslik hagi, ülikoolide õiguskliinikud ja muud valitsusvälised organisatsioonid.

Muudatusettepanek 38
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 36 b (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(36b) Käesolev direktiiv ei ole mõeldud lahendama kõiki vaigistuskaebusi, mida kasutatakse avalikus elus osalevate isikute vastu. Tulevikus tuleks eritähelepanu pöörata nii kriminaalõigussüsteemi kui ka haldusõigussüsteemi kuritarvitamisele. Eelkõige oli laimus seisneva süüteo puhul eriline oht, et seda kasutatakse vääralt vaigistuskaebuste alusena. Komisjon ja liikmesriigid peaksid otsima lahendusi niisuguste ohtudega tegelemiseks.

Muudatusettepanek 39
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 36 c (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(36c) Ajakirjanike, muude meediatöötajate ja inimõiguste kaitsjate koolitamine peaks suurendama nende suutlikkust tulla toime üldsuse osalemise vastaste kuritarvituslike hagidega. Selles tuleks keskenduda niisuguste hagide äratundmisele, sellele, kuidas tulla toime hagide sihtmärgiks olemisega ning teavitada neid nende õigustest ja kohustustest, et nad saaksid võtta vajalikke meetmeid, et end selliste hagide eest kaitsta. Samuti tuleks koolitada õigusala töötajaid, et suurendada teadlikkust kuritarvituslikest hagidest ja suuta tuvastada need väga varases etapis.

Muudatusettepanek 40
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 36 d (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(36d) Liikmesriigid peaksid komisjoni toetusel looma spetsiaalsed riiklikud fondid, mida haldavad sõltumatud organid, nagu kodanikuühiskonna organisatsioonid, ning mille eesmärk on toetada kuritarvituslike hagide ohvreid ja neile hüvitist pakkuda. Riiklikke fonde tuleks osaliselt rahastada trahvidest. Riiklikest fondidest eraldatavaid vahendeid tuleks jaotada ka organisatsioonidele, kes annavad suuniseid ja toetust isikutele, kelle vastu on esitatud vaigistuskaebus, ning seda tuleks teha selleks, et tagada niisugustele organisatsioonidele piisavad vahendid oma ülesannete asjakohaseks täitmiseks.

Muudatusettepanek 41
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 36 e (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(36e) Andmete kogumine on äärmiselt oluline, et dokumenteerida kuritarvituslike hagide juhtumeid ja pakkuda lahendusi nende ärahoidmiseks. Käesoleva direktiiviga tuleks kehtestada ühised kriteeriumid andmete kogumise protsesside standardimiseks liikmesriikides ja tagada võrreldavate andmete kogumine. Niisugused andmed peaksid hõlmama järgmist:
	i) asjaomasel aastal algatatud üldsuse osalemise vastaste kuritarvituslike hagide arv;
	ii) alates 2022. aastast niisuguste üldsuse osalemise vastaste kuritarvituslike hagide arv, mis on asjaomasel aastal nii sisulistel kui ka menetluslikel põhjustel menetluse algetapis rahuldamata jäetud, kuna hagi on täielikult või osaliselt põhjendamatu;
	iii) hagide arv, liigitatuna kostja liigi järgi (nt ajakirjanik, inimõiguste kaitsja, pressiväljaanne);
	iv) hagide arv, liigitatuna hageja liigi järgi (nt poliitik, eraisik, äriühing, kas hageja on välisriigi üksus);
	v) arvandmed üldsuse osalemistegevuse kohta, mille vastu on esitatud hagi;
	vi) arvandmed hagejate taotletud esialgse kahju hinnangulise suuruse kohta;
	vii) hagejate kasutatud erinevate õiguslike aluste kirjeldus ja nendega seotud arvandmed;
	viii) arvandmed menetluse pikkuse kohta, sealhulgas kõigis astmetes;
	ix) arvandmed piiriüleste elementide

kohta;

x) olemasolu korral muud andmed, sealhulgas menetluskulude kohta, ning, kui see on vajalik ja asjakohane, arvandmed kohtuasjade varasema tausta kohta;

xi) käesoleva direktiivi ja sellele lisatud soovituse alusel väljastatud nõude liik.

Muudatusettepanek 42
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 1 – lõik 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Käesoleva direktiiviga nähakse ette kaitsemeetmed ***ilmselgelt põhjendamatute*** või ***kuritarvituslike hagide*** eest piiriülese mõjuga tsiviilasjades, mis on esitatud füüsiliste ***ja*** juriidiliste isikute, ***eelkõige*** ajakirjanike ja ***inimõiguste*** kaitsjate vastu nende osalemise tõttu avalikus elus.	Käesoleva direktiiviga nähakse ette ***menetluslikud ja õiguslikud*** kaitsemeetmed ***kuritarvituslike hagide*** või ***kohtumenetluse algatamisega ähvardamise*** eest piiriülese mõjuga tsiviilasjades, mis on esitatud ***otseselt või kaudselt*** füüsiliste ***või*** juriidiliste isikute, ***nagu*** ajakirjanike***, meediaväljaannete ning õiguste kaitsjate, eelkõige inimõiguste*** ja ***keskkonnaõiguste, naiste ja LGBTIQ+-inimeste õiguste*** kaitsjate***, samuti kodanikuühiskonna organisatsioonide, valitsusväliste organisatsioonide, aktivistide, ametiühingute, kunstnike, teadlaste, õppejõudude, blogijate, rikkumisest teatajate ja poliitilise opositsiooni*** vastu***,*** nende osalemise tõttu avalikus elus***, sealhulgas internetis***.

Muudatusettepanek 43
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 1 – lõige 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	1a. Käesoleva direktiiviga kehtestatakse avalikus elus osalevate füüsiliste ja juriidiliste isikute kaitse miinimumstandardid

tsiviilkohtumenetluse valdkonnas. Käesoleva direktiivi rakendamine ei õigusta mingil juhul niisuguse kaitsetaseme alandamist, mis oli käesoleva direktiiviga hõlmatud küsimustes liikmesriikides juba varem olemas.

Muudatusettepanek 44
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. „üldsuse osalemine avalikus elus“ – füüsilise või juriidilise isiku sõnavõtt või tegevus, mida väljendatakse või tehakse ***sõna- ja teabevabaduse õiguse*** kasutamise käigus avalikku huvi pakkuvas küsimuses, ning ***sellega otseselt seotud ettevalmistav***, ***toetav*** või ***abistav tegevus. Need*** on ***muu hulgas*** kaebused, petitsioonid, haldus- või kohtumenetlused ning osalemine avalikul kuulamisel;	1. „üldsuse osalemine avalikus elus“ – füüsilise või juriidilise isiku sõnavõtt või tegevus, mida väljendatakse või tehakse ***niisuguste põhiõiguste ja vabaduste*** kasutamise käigus ***nagu sõna- ja teabevabadus*** avalikku huvi pakkuvas küsimuses, ***ühinemis- ja kogunemisvabadus, ajakirjandusvabadus, akadeemiline ja kunstiline vabadus, teaduse ja kultuuri vabadus, kollektiivläbirääkimiste ja kollektiivse tegutsemise õigus, õigus tõhusale õiguskaitsevahendile*** ning ***õigus heale haldusele. See hõlmab igasugust mis tahes laadi***, ***meediumil*** või ***vormingus tegevust, mille eesmärk*** on ***avaliku kontrolli tegemine ning üldsusele teabe avalikustamine, levitamine või edendamine, näiteks*** kaebused, petitsioonid, haldus- või kohtumenetlused ning osalemine avalikul kuulamisel***, samuti ajakirjandusliku, poliitilise, teadusliku, akadeemilise, kunstilise, kommenteeriva või satiirilise sisu, väljaande või teose mis tahes vormis loomine, väljapanek, reklaam või muul viisil edendamine. See hõlmab ka eelkõige meediaorganisatsioonide töö mis tahes toetavat või ettevalmistavat tegevust, näiteks füüsiliste või juriidiliste isikute poolt kas kutsealaselt või isiklikult toetuse pakkumist teisele inimesele eesmärkidel, mis on otseselt seotud üldsuse osalemisega avalikus elus avalikku huvi***

pakkuvas küsimuses;

Muudatusettepanek 45
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 2 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(a) rahvatervis, ohutus, keskkond, kliima või ***põhiõiguste*** kasutamine,	(a) rahvatervis, ohutus, ***meediavabadus ja mitmekesisus,*** keskkond, kliima või ***põhi- ja inimõiguste*** kasutamine, ***kaasa arvatud töötajate õigused, diskrimineerimiskeeld, sooline võrdõiguslikkus ja sooline vägivald,***

Muudatusettepanek 46
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 2 – alapunkt c

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(c) küsimused, mida ***avalikult arutab*** või ***vaatab läbi*** seadusandlik, täitev- või kohtuorgan, või muu ***avalik-õiguslik*** menetlus,	(c) küsimused, mida ***arutatakse avalikult*** või ***arutab*** seadusandlik, täitev- või kohtuorgan, või muu ***ametlik*** menetlus, ***samuti ametiasutuste tegevus või tegevusetus,***

Muudatusettepanek 47
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 2 – alapunkt d

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(d) süüdistused korruptsioonis, pettuses või ***kuritegevuses***,	(d) süüdistused korruptsioonis, pettuses***, omastamises, rahapesus, väljapressimises, survestamises, seksuaalses ahistamises ja soolises vägivallas*** või ***muus vormis hirmutamises või mis tahes muus kuriteos või haldusrikkumises, sealhulgas keskkonnakuriteos***,

Muudatusettepanek 48
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 2 – alapunkt e

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(e) desinformatsiooni ***tõkestavad meetmed***;	(e) ***meetmed, mille eesmärk on kaitsta ELi lepingu artiklis 2 sätestatud väärtusi ja demokraatlikesse protsessidesse mittesekkumise põhimõtet ning tagada või hõlbustada üldsuse juurdepääsu teabele, et tõkestada*** desinformatsiooni;

Muudatusettepanek 49
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 2 – alapunkt e a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(ea) akadeemiline ning teadus- ja uurimistegevus;

Muudatusettepanek 50
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 2 – alapunkt e b (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(eb) kunstiline tegevus;

Muudatusettepanek 51
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 3 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
3. „üldsuse osalemise vastane kuritarvituslik hagi“ – hagi, mis on esitatud seoses üldsuse osalemisega avalikus elus ning ***mis on täielikult*** või ***osaliselt põhjendamatu ja*** mille peamine eesmärk on takistada, piirata või karistada üldsuse osalemist avalikus elus. Sellisele eesmärgile võivad osutada järgmised asjaolud:	3. „üldsuse osalemise vastane kuritarvituslik hagi“ – hagi, mis on esitatud seoses üldsuse osalemisega avalikus elus ning ***mille puhul kasutatakse kohtuprotsessi muul eesmärgil kui tõeliselt teatava õiguse kasutamine, teostamine*** või ***sellele tuginemine ning*** mille peamine eesmärk on takistada, piirata või karistada üldsuse osalemist avalikus

	elus. Sellisele eesmärgile võivad osutada järgmised asjaolud:

Muudatusettepanek 52
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 3 – alapunkt -a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(-a) ulatus, mil määral on hagi ilmselgelt põhjendamatu;

Muudatusettepanek 53
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 3 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(b) hageja või seotud pooled on sarnastes küsimustes esitanud mitu hagi;	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 54
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 3 – alapunkt c a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(ca) kasutatakse menetlustaktikat, mis tekitab kostjale põhjendamatuid kulusid, sealhulgas seoses kohtualluvuse valikuga, või kasutatakse venitamistaktikat;

Muudatusettepanek 55
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 3 – alapunkt c b (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(cb) kasutatakse ära majandusliku jõu, õiguslike vahendite või poliitilise või sotsiaalse mõju alast domineerivat positsiooni, et piirata kostja osalemist avalikus elus, mistõttu läheb kahe poole vaheline jõuvahekord tasakaalust välja;

Muudatusettepanek 56
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 3 – alapunkt c c (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(cc) hageja või seotud pooled on üldsuse avalikus elus osalemise küsimustes esitanud mitu pooleliolevat või varasemat hagi;

Muudatusettepanek 57
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 3 – alapunkt c d (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(cd) varem on sarnane hagi jäetud menetluse algetapis kuritarvituslikkuse tõttu rahuldamata.

Muudatusettepanek 58
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 5 – lõige 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(b) ***ilmselgelt põhjendamatu*** hagi rahuldamata jätmist menetluse algetapis kooskõlas III peatükiga;	(b) ***kuritarvitusliku*** hagi rahuldamata jätmist menetluse algetapis kooskõlas III peatükiga;

Muudatusettepanek 59
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 5 – lõige 3

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
3. Liikmesriigid ***võivad*** ette ***näha***, et III ja IV peatüki kohaseid menetluslikke tagatisi käsitlevaid meetmeid võib asja menetlev kohus võtta ex officio.	3. Liikmesriigid ***näevad*** ette, et III ja IV peatüki kohaseid menetluslikke tagatisi käsitlevaid meetmeid võib asja menetlev kohus võtta ex officio. ***Liikmesriigid tagavad, et kohus, kelle poole pöörduti, võtab artiklite 8, 14 ja 15 kohased***

meetmed ex officio.

Muudatusettepanek 60
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 5 – lõige 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	3a. Liikmesriigid tagavad, et füüsiliste või juriidiliste isikute vastu avalikus elus osalemise tõttu esitatud hagisid käsitletakse kiiresti ja tulemuslikult, võttes arvesse juhtumi asjaolusid ning õigust tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtumenetlusele.

Muudatusettepanek 61
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – pealkiri

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Kolmanda isiku sekkumine	Kolmanda isiku sekkumine ***kostja toetuseks***

Muudatusettepanek 62
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõik 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et üldsuse osalemise vastast hagi menetlev kohus võib lubada ***avalikus elus osalevate isikute õigusi kaitsvatel või edendavatel*** valitsusvälistel organisatsioonidel hagi menetlemises osaleda kas kostja toetuseks või ***teabe andmiseks***.	Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et üldsuse osalemise vastast hagi menetlev kohus võib lubada ***Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametil, rahvusvahelistel organisatsioonidel ja nende organitel, näiteks Euroopa Nõukogul,*** valitsusvälistel organisatsioonidel ***või ühingutel, näiteks ametiühingutel või kutseorganisatsioonidel,*** hagi menetlemises osaleda ***või selle raames teavet anda*** kas kostja toetuseks või ***tema nimel, kui kostja on selle heaks kiitnud***.

Muudatusettepanek 63
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Artikkel 7a
	Esindatus kolmandate isikute poolt
	Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et kostjal on kõigis käesoleva direktiiviga hõlmatud menetlustes õigus taotleda, et tema nimel tegutseks mõni organ, organisatsioon või ühendus.

Muudatusettepanek 64
Ettepanek võtta vastu direktiiv
III peatükk – pealkiri

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Ilmselgelt põhjendamatu hagi rahuldamata jätmine menetluse algetapis	***Üldsuse osalemise vastase kuritarvitusliku*** hagi rahuldamata jätmine menetluse algetapis

Muudatusettepanek 65
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. Liikmesriigid annavad kohtutele õiguse teha menetluse algetapis otsus jätta üldsuse osalemise vastane hagi täielikult või osaliselt rahuldamata***, kuna see on ilmselgelt põhjendamatu***.	1. Liikmesriigid annavad kohtutele õiguse teha menetluse algetapis otsus jätta ***artikli 3 punktis 3 määratletud*** üldsuse osalemise vastane ***kuritarvituslik*** hagi täielikult või osaliselt rahuldamata.

Muudatusettepanek 66
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. ***Liikmesriigid*** võivad kehtestada tähtaja, mille jooksul võib taotleda hagi	2. ***Kostja võib menetluse mis tahes etapis taotleda hagi rahuldamata jätmist.***

rahuldamata jätmist menetluse ***algetapis***. ***Tähtajad peavad olema proportsionaalsed ega tohi muuta selle võimaluse kasutamist võimatuks või ülemäära raskeks***.	***Kui riigisisestes tsiviilmenetlusõiguse süsteemides on ette nähtud eraldi vastuvõetavuse üle otsustamise etapp,*** võivad ***liikmesriigid*** kehtestada tähtaja, mille jooksul võib taotleda hagi rahuldamata jätmist menetluse ***selles etapis***.

Muudatusettepanek 67
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 12 – lõik 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Liikmesriigid tagavad, et kui kostja on taotlenud hagi rahuldamata jätmist menetluse algetapis, peab hageja tõendama, et hagi ei ole ***ilmselgelt põhjendamatu***.	Liikmesriigid tagavad, et kui kostja on taotlenud hagi rahuldamata jätmist menetluse algetapis, peab hageja tõendama, et hagi ei ole ***kuritarvituslik, nagu on määratletud artikli 3 punktis 3***.

Muudatusettepanek 68
Ettepanek võtta vastu direktiiv
V a peatükk (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Va PEATÜKK
	TOETUSMEETMED
	Artikkel 18a
	Riiklik fond
	1. Liikmesriigid loovad komisjoni toetusel riikliku fondi, mida haldab sõltumatu organ ning mille eesmärk on pakkuda hüvitist mis tahes füüsilisele või juriidilisele isikule, kes on kandnud kahju üldsuse osalemise vastase kuritarvitusliku hagi tõttu, mida ei hõlma ükski juba olemasolev riiklik ohvritele kahju hüvitamise süsteem, ning toetada organisatsioone, kes annavad suuniseid ja toetust isikutele, kelle vastu on esitatud üldsuse osalemise vastane kuritarvituslik hagi.
	2. Riiklikke fonde rahastatakse

osaliselt käesoleva direktiivi artiklis 16 ette nähtud trahvidest. Riiklikele fondidele eraldatava trahvidest saadava summa üle otsustavad liikmesriigid.

Artikkel 18b

Mitterahalise toetuse mehhanismid

1. Liikmesriigid tagavad, et avalikus elus osalevatele isikutele pakutakse mitterahalist toetust. Sellised meetmed hõlmavad õigusabi ja psühholoogilise toe pakkumist, samuti teabe andmist organisatsioonide kohta, kes annavad suuniseid ja toetust isikutele, kelle vastu on esitatud üldsuse osalemise vastane kuritarvituslik hagi. Toetus ja abi peavad olema tasuta kättesaadavad.

2. Liikmesriigid loovad riikliku teabekeskuse, mida käitavad sõltumatud kodanikuühiskonna organisatsioonid ning kus kogutakse ja jagatakse teavet kõikide organisatsioonide kohta, kes annavad suuniseid ja toetust isikutele, kelle vastu on esitatud üldsuse osalemise vastane kuritarvituslik hagi.

3. Liikmesriigid lihtsustavad teabe ja parimate tavade vahetamist organisatsioonide vahel, kes annavad suuniseid ja toetust isikutele, kelle vastu on esitatud üldsuse osalemise vastane kuritarvituslik hagi.

Muudatusettepanek 69
Ettepanek võtta vastu direktiiv
V b peatükk (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Vb PEATÜKK
	ENNETUSMEETMED
	Artikkel 18c
	Koolitus
	1. Austades nõuetekohaselt kohtute sõltumatust, õiguselukutse sõltumatust ja kohtusüsteemi korralduse erinevusi liidus,

toetavad liikmesriigid koolitusvõimaluste pakkumist õiguselukutse esindajatele (nt kohtunikud ja kohtutöötajad kõikidel kohtutasanditel, kvalifitseeritud juristid) ning isikutele, kelle vastu selliseid hagisid võidakse esitada, ning seda tehakse eesmärgiga suurendada teadlikkust üldsuse osalemise vastastest strateegilistest hagidest ja menetluslikest tagatistest, mis on käesolevas direktiivis kaitseks nende eest ette nähtud, samuti teadlikkust avalikus elus osalevate füüsiliste või juriidiliste isikute vajadustest.

2. Liikmesriigid tagavad, et koolitusvõimalusi laiendatakse avalikus elus osalevatele üksikisikutele ja organisatsioonidele, et anda neile eriteadmised üldsuse osalemise vastaste kuritarvituslike hagide äratundmiseks ja neile reageerimiseks. Liikmesriigid tagavad, et üldsuse osalemise vastased kuritarvituslikud hagid lisatakse eelkõige õiguse ja ajakirjanduse õppekavadesse.

3. Liikmesriigid saavad komisjonilt toetust koolituse ja tavade vahetamise hõlbustamisel, et tagada võimalikult suures ulatuses ühised eesmärgid ja metoodika ELi tasandil. Sellega seoses peaksid nad tagama õigustöötajate ja nende kutseliitude kaasamise.

Artikkel 18d

Teadlikkuse suurendamine

1. Liikmesriigid võtavad asjakohaseid meetmeid, nagu teabe- ja teadlikkuse suurendamise kampaaniad, mis on suunatud kõigile asjaomastele sidusrühmadele nii avalikust kui ka erasektorist, ning teadus- ja haridusprogrammid, edendamaks teadmisi üldsuse osalemise vastaste strateegiliste hagide ja käesolevas direktiivis sätestatud menetluslike tagatiste kohta, suurendamaks üldsuse teadlikkust sellistest hagidest ning vähendamaks oluliselt nende riski või ohtu. Kui see on kohane, tegutsevad

liikmesriigid koostöös kõigi asjaomaste sidusrühmadega.

2. Liikmesriigid pakuvad toetust ja teavet teadlikkuse suurendamise meetmete kohta, mis on seotud olemasolevate tugistruktuuridega ELi ja riikide tasandil, sealhulgas viitavad riiklikele teabekeskustele, kes koguvad ja jagavad teavet olemasolevate vahendite, sealhulgas õigusabi ja olemasolevate õiguslike kaitsevõimaluste kohta.

Artikkel 18e

Andmete kogumine

1. Võttes arvesse kohtustatistika kogumise institutsioonilist korraldust, peaksid liikmesriigid tegema ühele või mitmele asutusele ülesandeks koguda ja koondada kooskõlas kõigi andmekaitsenõuetega andmeid nende jurisdiktsioonis esitatud üldsuse osalemise vastaste kuritarvituslike hagide kohta.

2. Käesoleva artikli lõike 1 kohaldamiseks loovad liikmesriigid niisuguste kohtuotsuste registri, mis käsitlevad käesoleva direktiivi ja sellele lisatud soovituse kohaldamisalasse kuuluvaid küsimusi. Selline register tehakse kasutuskohas üldsusele tasuta juurdepääsetavaks ning see peab olema kooskõlas liidu ja liikmesriikide isikuandmete kaitset käsitlevate normidega.

Muudatusettepanek 70
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 19 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Artikkel 19a
	Ajaline kohaldatavus
	Käesoleva direktiivi sätteid kohaldatakse kõigi artikli 3 punktis 3 määratletud üldsuse osalemise vastaste kuritarvituslike

	hagide suhtes, mis on algatatud või mida jätkatakse käesolevat direktiivi rakendava riigisisese õigusakti jõustumise ajal ja pärast seda.

Muudatusettepanek 71
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 20 – lõik 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Liikmesriigid edastavad komisjonile kogu asjakohase teabe seoses käesoleva direktiivi rakendamisega ***[viis*** aastat pärast direktiivi ülevõtmiskuupäeva]. Esitatud teabe põhjal esitab komisjon hiljemalt ***[kuus*** aastat pärast direktiivi ülevõtmiskuupäeva] Euroopa Parlamendile ja nõukogule ***aruande*** käesoleva direktiivi kohaldamise kohta. Aruandes antakse hinnang üldsuse osalemise vastaste kuritarvituslike hagidega seotud suundumustele ja käesoleva direktiivi mõjule liikmesriikides. Vajaduse korral lisatakse aruandele ettepanekud käesoleva direktiivi muutmiseks.	Liikmesriigid edastavad komisjonile kogu asjakohase teabe seoses käesoleva direktiivi rakendamisega ***[kolm*** aastat pärast direktiivi ülevõtmiskuupäeva] ***ja seejärel igal aastal***. Esitatud teabe põhjal esitab komisjon hiljemalt ***[neli*** aastat pärast direktiivi ülevõtmiskuupäeva] Euroopa Parlamendile ja nõukogule ***aastaaruande*** käesoleva direktiivi kohaldamise kohta. Aruandes antakse hinnang üldsuse osalemise vastaste kuritarvituslike hagidega seotud suundumustele ja käesoleva direktiivi mõjule liikmesriikides. Vajaduse korral lisatakse aruandele ettepanekud käesoleva direktiivi muutmiseks. ***Aruanded avalikustatakse.***

Muudatusettepanek 72
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 20 – lõik 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Komisjon hindab, lähtudes käesoleva vaigistuskaebusi käsitleva direktiivi kohaldamisest kriminaalmenetluses algatatud tsiviilhagide suhtes ja muust kättesaadavast teabest, kas kriminaalmenetluses on vaja võtta vaigistuskaebuste suhtes lisameetmeid.

NÕUANDVA KOMISJONI MENETLUS

Pealkiri	Avalikus elus osalevate inimeste kaitsmine ilmselgelt põhjendamatute või kuritarvituslike hagide eest (üldsuse osalemise vastased strateegilised hagid)
Viited	COM(2022)0177 – C9-0161/2022 – 2022/0117(COD)
Vastutav komisjon istungil teada andmise kuupäev	JURI 5.5.2022
Arvamuse esitajad istungil teada andmise kuupäev	LIBE 5.5.2022
Kaasatud komisjonid istungil teada andmise kuupäev	15.12.2022
Arvamuse koostaja nimetamise kuupäev	Ramona Strugariu 12.1.2023
Endine arvamuse koostaja	Anna Júlia Donáth
Läbivaatamine parlamendikomisjonis	22.3.2023
Vastuvõtmise kuupäev	23.5.2023
Lõpphääletuse tulemus	+: 51 –: 5 0: 4
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Magdalena Adamowicz, Abir Al-Sahlani, Malik Azmani, Pietro Bartolo, Theresa Bielowski, Malin Björk, Vasile Blaga, Karolin Braunsberger-Reinhold, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Annika Bruna, Damien Carême, Clare Daly, Lena Düpont, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Laura Ferrara, Nicolaus Fest, Sylvie Guillaume, Andrzej Halicki, Sophia in ‘t Veld, Patryk Jaki, Marina Kaljurand, Assita Kanko, Fabienne Keller, Łukasz Kohut, Moritz Körner, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Nuno Melo, Javier Moreno Sánchez, Maite Pagazaurtundúa, Emil Radev, Paulo Rangel, Diana Riba i Giner, Isabel Santos, Birgit Sippel, Sara Skyttedal, Vincenzo Sofo, Tineke Strik, Ramona Strugariu, Tomas Tobé, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Elena Yoncheva
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Susanna Ceccardi, Gwendoline Delbos-Corfield, Loucas Fourlas, José Gusmão, Alessandra Mussolini, Matjaž Nemec, Carina Ohlsson, Thijs Reuten, Paul Tang, Róża Thun und Hohenstein, Loránt Vincze, Tomáš Zdechovský
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Marie Dauchy, Vlad Gheorghe

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

51	+
NI	Laura Ferrara
PPE	Magdalena Adamowicz, Vasile Blaga, Karolin Braunsberger-Reinhold, Lena Düpont, Loucas Fourlas, Andrzej Halicki, Jeroen Lenaers, Nuno Melo, Alessandra Mussolini, Emil Radev, Paulo Rangel, Sara Skyttedal, Tomas Tobé, Loránt Vincze, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Tomáš Zdechovský
Renew	Abir Al-Sahlani, Malik Azmani, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Vlad Gheorghe, Sophia in 't Veld, Fabienne Keller, Moritz Körner, Maite Pagazaurtundúa, Ramona Strugariu, Róża Thun und Hohenstein
S&D	Pietro Bartolo, Theresa Bielowski, Sylvie Guillaume, Marina Kaljurand, Łukasz Kohut, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Matjaž Nemec, Carina Ohlsson, Thijs Reuten, Isabel Santos, Birgit Sippel, Paul Tang, Elena Yoncheva
The Left	Malin Björk, Clare Daly, José Gusmão
Verts/ALE	Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Damien Carême, Gwendoline Delbos-Corfield, Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Tineke Strik

5	-
ECR	Patryk Jaki, Vincenzo Sofo
ID	Susanna Ceccardi, Nicolaus Fest
NI	Milan Uhrík

4	0
ECR	Assita Kanko
ID	Annika Bruna, Marie Dauchy, Tom Vandendriessche

Kasutatud tähised:
+ : poolt
- : vastu
0 : erapooletu